

Sosyal Bilgiler Öğretiminde Tarihsel Roman Kullanımına Yönelik Öğrenci Görüşleri *

Mustafa DOLMAZ¹

Erol KAYA²

Öz

Bu araştırmanın amacı, Sosyal Bilgiler öğretiminde tarihsel roman kullanımına yönelik öğrenci görüşlerinin incelenmesidir. Araştırmada döküman inceleme yöntemi kullanılmıştır. Araştırmanın örneklemini Sivas il merkezinde bulunan bir devlet okulunun yedinci sınıfında öğrenim gören dört farklı sınıftan toplam sekiz öğrenci oluşturmaktadır. Araştırma, öğrencilerin sosyal bilgiler dersinde yaptığı bir yaratıcı yazma çalışması ile başlamıştır. Öğrenciler tarihsel roman okuduktan sonra, ikinci çalışma yapılmıştır. Bu çalışmadan elde edilen veriler Öztürk (2007) tarafından geliştirilen rubrik kullanılarak puanlanmıştır. En yüksek ve en düşük ilk dört puanı alan öğrenciler örneklem olarak belirlenmiştir. Veriler betimsel analiz yöntemi ile analiz edilmiş ve öğrenci görüşleri çeşitli kategoriler altında kodlanmıştır. Araştırma sonucunda öğrencilerin derslerde tarihsel roman kullanmak istedikleri, farklı kurgu biçimine sahip romanların öğrencilere farklı şeyler öğreterek onların farklı yönlerini geliştirdiği tespit edilmiştir.

Anahtar Kelimeler: Öğrenci Görüşleri, Sosyal Bilgiler, Tarihsel Roman

Students' Opinions Towards Use of Historical Novel in Teaching of Social Studies *

Abstract

The aim of this research is to examine student views on the use of historical novels in the teaching of Social Studies. Document examination method was used in the research. The sample of the research consists of eight students from four different classes who are studying in the seventh grade of a public school in the city center of Sivas. The research began with a creative writing work done by students in social studies class. After students read historical novels, the second study was conducted. Data obtained from these studies were scored with the help of rubrik developed by Öztürk (2007). The data were analyzed by descriptive analysis method and student opinions were coded under various categories. As a result of the research, it has been determined that the students who want to use historical novels in their lessons, novels with different fiction styles develop different aspects by teaching different things to the students.

Key Words: Students' Opinions, Social Studies, Historical Novel

¹ Sorumlu Yazar : Mustafa DOLMAZ, Dr., Türkiye, mdolmaz58@gmail.com, ORCID ID: 0000-0002-9420-0331

²Erol Kaya, Prof. Dr. Erzincan Üniversitesi, Eğitim Fakültesi, Sosyal Bilgiler Eğitimi, kaya_er@hotmail.com

* Bu çalışma sorumlu yazarın Erzincan Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü'nde kabul edilen doktora tezinin bir bölümünden üretilmiştir.

Giriş

Romanların eğitim-öğretim ortamında genellikle çocuğa okuma alışkanlığı kazandırmak amacıyla kullanıldığı bilinen bir gerçek olmakla birlikte, roman türü kadar hayatı tanıtmayı amaç edinmiş bir edebi tür daha yoktur. Romanlar, bu vazifeyi gerçekleştirirken toplumun kültürel ve sosyal değerlerini yeni nesillere aktararak sosyo-kültürel devamlılığın sağlanması konusunda da sorumluluklar alır. Çocuklar, romanlar vasıtası ile gerçek ya da gerçeğe uygun yaşam biçimlerini görerek kendi yaşantılarını güzel bir şekilde düzenleme fırsatı yakalar (Arıcı, Ungan ve Şimşek, 2014:245).

Tarihsel roman “Tarihte yaşanmış herhangi bir dönem ya da olayı sanatsal bir kaygı ile aktarmak amacıyla gerçeğe yakın bir biçimde işleyen roman türüdür” (Gögebakan, 2004:15).

Lukács, çoğu yazın bilimciler ve tarihsel roman araştırmacıları, tarihsel romanın doğuşunun Walter Scott’un 1814 yılında yayımladığı Waverley ((Yalçın-Çelik, 2005:60) bu romanın bilinen bir tarihsel gerçekliği konu aldığından, o gerçekliğin roman kurgusu içerisinde Scott tarafından yaratılan bir hikaye ile bağlanarak oluşturulmuş olduğundan bahsetmiştir.) isimli eseri ile başladığını kabul eder (Lukács, 2010:21). Ata (2000) 1870’li yılların başında Alexander Dumas’ın yazdığı Üç Silahşörler isimli eseriyle Fransa’da bu türün bir örneğini verdiğini belirtmiştir. Ayrıca yine Dumas’ın “Siyah Lale”, Victor Hugo’nun “Notre Dame’ın Kamburu”, Gustave Flaubert’in “Salamambo”, Gogol’un “Taras Bulba”, Puşkin’in “Yüzbaşının Kızı”, Manzoni’nin “Nişanlılar” adlı eserleri de tarihi romanın ilk örnekleri arasında yerlerini almıştır. Klasik romanların bu ilk örneklerinden sonra günümüze dek artan sayıda yazılmaya devam edilen tarihi romanlar kendi içindeki değişim ve gelişimini tamamlamış ve gerçekçi tutumdan uzaklaşarak yeni bir kurgu düzeni içinde yerini almıştır. Yalçın-Çelik (2005)’ e göre 1980 sonrası Türk Edebiyatı’nda tarihi romanlar anlatım ve kurgu özellikleri açısından değerlendirilecek olursa şu 3 ana başlıkla karşılaşırız:

- Kronolojiye Dayalı Gerçekçi Tarihsel Romanlar
- Modernist Kurgu İle Kaleme Alınan Tarihsel Romanlar
- Postmodern Kurgu İle Kaleme Alınan Tarihsel Romanlar

Kronolojiye dayalı gerçekçi tarihsel romanlar, popüler tarih romanları, biyografik tarih romanları ve anı tarzında tarih romanlarını ifade eder. Gerçekçi bir tarz ile yazılmışlardır ve sanatsal değerleri vardır. Bu tarz romanların temel sorunu tarihe ait gerçekliğin (olay, kişi vb...) ve ayrıntıların roman içerisinde kendine yer bulmasıdır (Yalçın-Çelik, 2005:76-78).

Klasik romanda önem verilen dış gerçeklik, modern romanda yerini iç gerçekliğe bırakmıştır. Bireyin iç dünyasına ve bilinçaltına eğilim vardır. Bu somut dünya gerçekliğinin yerini soyut gerçekliğe bırakmasıdır. Anlatım genelde dolaşık ve karmaşık bir şekilde yapılandırılır. Simgeye, fanteziye, mistisizme önem veren roman türüdür. Kısacası olay örgüsünde insana özgü gerçekliği estetik bir şekilde, sanatsal bir boyutta ve dile dayalı oyunlarla işler. Ancak bu türde dil bir yönü ile hala bir araçtır. (Somuncuoğlu Özot, 2014:973 ve <http://www.turkedebiyati.org>). Biçimin artarak önem kazandığı bu romanlar, bilinç akımı, iç monolog, montaj, leit-motive (tekrarlanan ifade kalıpları) ve edebi alıntılarının kullanıldığı yeni zaman kurgusu kullanımı ile kaleme alınan eserlerdir (Yalçın-Çelik, 2005:81).

Postmodern tarihsel romanlar, postmodern öğretiden öğeler, yeni tarihselcilik anlayışından izler taşıyan romanlar, edebiyat ve tarih arasında var olan bariyerlerin kaldırılması amacıyla kaleme alınmaktadır. Bu şu demektir: bu romanlar bilimsel gerçekler üzerine değil, geçmişin yorumu üzerine kurgulanır. Postmodern romanlar kurguya değer verdiği için edebi yönü daha ağır basmaktadır. Günümüzde tarihi romanların da en beğenilen yönlerinden biri budur (Yalçın-Çelik,

2005:82-83). Postmodern romanlarda konular tek bir bakış açısı ile verilmez, çok yönlülük ya da çok kültürlü bir anlatım vardır. Bu anlatım aynı olaya tanıklık eden farklı bakış açılarının birlikte verilmesine dayanır (Hawkins, 2012:13).

Tarihi romanların eğitimsel amaçlar ile kullanım tartışmaları ise 19. Yüzyıl sonu ve 20. Yüzyıl başlarına dayanmaktadır. Amerikan Linda Levstik ve Kanadalı Kieran Egan, çocuğun tarihi kavramasına ilişkin kapsamlı araştırmalar yapmış, çocukların roman tarzında hazırlanan tarihten hoşlandıkları, doğru bir tarza sahip eserlerin çocuğa kitaptan edinebileceğinden fazla bilgi edinme şansı sunduğunu söylemiştir. Hoffman (1995)'a göre Amerika'da II. Dünya Savaşı akabinde, genç nesiller için tarihi kurgu olarak, özellikle karakterleri gençler arasından belirlenmek ve tarihe mal olmuş olayları onların etrafında resmetmek sureti ile verilmeye başlanmıştır (Akt. Ata, 2000:159-160).

Tarihsel romanlar özellikle 13-14 yaşları itibari ile daha derin ilgiyle okunmaktadır. Konusu itibari ile tarihsel romanlar, çocuklarda yurt sevgisi ve ulus sevgisini uyandırdığı ve ulusal bilinci geliştirdiği gibi çok defa tarih konulu derslerde üzerinde fazla durulamayan ancak tarihte büyük öneme sahip olay ve şahsiyetlerin daha net ve yakından tanınmasında da önemli rol oynar (Oğuzkan, 2013:105). Tarihi roman bir belge niteliği taşımaz, ancak geçmişte yaşanmış olayları işlerken kahramanlara edebi kaygılarla farklı bir karakter verip metni ilgi çekici kılmak için onu abartılmış aşk/nefret, bilgelik/cehalet, yiğitlik/korkaklık gibi motiflerle süsleyebilir. Ayrıca kısmen abartılı olsa da olayların gerçekleştiği döneme ait sosyal, kültürel, siyasal ve ekonomik koşullar hakkında bilgiler de sunar (Öztürk vd., 2014:130).

Çocuğun okuma becerisiyle küçük yaşta tanışması, masallara bağlanışına ve kendine bir iç dünya inşa etmesine katkıda bulunur. İlerleyen yıllarda çocuk artık anlatım üzerine kurulu kurgusal metinlere ilgi duyar. Çocuğun ilgi alanları gelişmeye başlar ve böylelikle merak duygusunda artış gözlenir. Çocuk öykü ve roman gibi ürünleri kullanarak dış dünyayla bağlantı fırsatı yakalar. Bu eserlerdeki karakterlerle kendisini özdeşleştirir ve iç dünyası ile dış dünyası arasında gidip gelişler yapabileceği kurgusal bir yapı gelişir (Kara ve Akkaya, 2014:219). Şimşek (2006) Ergenlik döneminde gençlerin özellikle tarihsel roman okuma konusunda ilgili olduklarından bahsetmiş, tarihsel roman okuma etkinliklerinin sistemsel bir biçimde yapılmasını önermiştir (Akt. Öztürk,2011:280).

Öyküden daha uzun ve daha kapsamlı bir yazınsal ürün olan tarihsel romanlar diğer türlere oranla daha gelişmiş bir edebi yapıya sahiptir. Bu yazınsal türler geleceğin dünyasının gerektirdiği merak eden, hayal gücü gelişmiş ve yaratıcı güce sahip bireyler yetiştirilmesinde oldukça büyük bir katkıya sahiptir.

Tarihsel Romanların Sosyal Bilgiler dersinde kullanımının Göğebakan'a (2004) göre tarihi öğretirken tarihi yeniden canlandırmak, öğretirken eğlendirmek, Ata'ya (2000) göre yurt sevgisi kazandırmak, geçmiş ile empati yapmak, geçmişe hayali bir alan gezisi yapma şansı tanımak, çocukların ilgisini çekmek ve tarihi olaylara ilişkin bilgileri özümsemesini sağlamak gibi faydaları vardır.

Öztürk'e (2011: 278-279) göre ise dersi tamamlayıcı bir unsur olması, iyi bir tarihi romanın okuyucu hedef kitlenin duyuşsal ve bilişsel alanlarında olumlu etki yaratması, insani ve ahlaki değerleri öğrenciye kazandırması, tarihte yaşanmış olaylardan ve olumsuzluklardan ders çıkarma imkânı tanınması bakımından önem taşırlar.

Eğitim-öğretimde tarihsel roman kullanımı üzerine çeşitli araştırmalar yapılmıştır ancak bu araştırma tarihsel romanlara yönelik öğrenci görüşleri yanında anlatım özellikleri bakımından farklı türlerdeki romanların öğrenci üzerinde bıraktığı izlenim, öğrencilerin tarihsel romanlardan

öğrendikleri şeylerin yanında öğrenmek istedikleri diğer bir deyişle beklentileri, tarihsel romanları yeniden yazma şansları olma neleri değiştirmek istedikleri yani tarihsel romanların içerik ve biçimine ilişkin eleştirilerini ortaya koyması bakımından önemlidir.

Araştırmanın Amacı

Bu araştırmanın amacı, Sosyal Bilgiler dersinde tarihsel roman kullanımına yönelik öğrenci görüşlerini tespit etmektir. Bu ana amaç doğrultusunda şu sorulara yanıt aranacaktır:

- Öğrencilerin Sosyal Bilgiler dersinde tarihsel roman kullanımına yönelik görüşleri nelerdir?
- Öğrenciler tarihsel romanlardan neler öğrendi ve neler öğrenmek isterdi?
- Farklı kurgu biçimine sahip tarihsel romanların öğrenciye katkıları nelerdir?
- Öğrenciler okudukları tarihsel romanları yeniden yazma şansları olsa neleri değiştirdi?

Yöntem

Araştırmada sorumlu yazarın karma yöntemle gerçekleştirilen tez çalışmasının bir bölümü paylaşılmıştır. Araştırma bu bölümü ile nitel bir araştırma yöntemi olan doküman inceleme yöntemi özelliklerini taşımaktadır. Doküman inceleme araştırma alanı ve konusuyla ilgili yazılı ve görsel dokümanların incelenmesi ile gerçekleştirilir (İslamoğlu ve Alnıaçık, 2014).

Evren ve Örneklem

Araştırma evrenini, 2016-2017 eğitim-öğretim yılında Sivas il merkezinde bir devlet okulunda 7. Sınıf düzeyinde öğrenim gören dört farklı sınıftan (C-D-E-F) rastgele seçilmiş toplam seksen öğrenci oluşturmaktadır.

Araştırmaya katılacak örneklem seçilirken amaçsal örneklemin bir çeşidi olan ölçüt (kriter) örnekleme kullanılmıştır. “Ölçüt örnekleme, bir araştırmada gözlem birimleri belirli niteliklere sahip kişiler, olaylar, nesnelere ya da durumlardan oluşabilir” (Büyüköztürk, Çakmak, Akgün, Karadeniz ve Demirel, 2011:91).

Araştırma evrenini oluşturan seksen öğrenci yirmişer kişilik toplam dört gruba ayrılmış ve üç gruba her biri farklı bir kurguya sahip (klasik, modern ve postmodern) tarihsel roman okutulmuştur. Tarihsel romanlar, “Türk Tarihinde Yolculuk” ünitesi konuları kapsamında seçilmiştir. Bir gruba tarihsel roman okutulmamıştır ancak o grubunda tarihsel romanlar hakkındaki görüşlerinin alınması için sürece dâhil edilmesi uygun görülmüştür. Tarihsel roman okuma işlemi öncesinde ve sonrasında tüm öğrencilere “Türk Tarihinde Yolculuk” ünitesi kapsamında “İstanbul’un Fethi” konulu bir yaratıcı yazma çalışması yaptırılmıştır.

Araştırmanın örneklemini ise yapılan ikinci yaratıcı yazma çalışmasından en yüksek ve en düşük puanı alan dörder kişi olmak üzere toplam sekiz kişi oluşturmuştur. Bu araştırma için, yaratıcı yazma puanı bakımından en başarılı ve en başarısız ilk dört içerisinde yer almak ölçüt olarak belirlenmiştir. Amaç uç noktadaki (en yüksek ve en düşük puana sahip) öğrencilerin görüşlerini almaktır.

Tablo 1: Araştırmanın Örneklemine İlişkin Bilgiler

Öğrenci	Okunan Tür	Sınıf	Aldığı Puan
En Başarılı İlk Dört Öğrenci			
Ö1	Modern Tarihsel Roman	7/E	40
Ö2	Modern Tarihsel Roman	7/E	37
Ö3	Postmodern Tarihsel Roman	7/F	36
Ö4	Postmodern Tarihsel Roman	7/F	35
En Başarısız İlk Dört Öğrenci			
Ö5	Klasik Tarihsel Roman	7/D	8
Ö6	Klasik Tarihsel Roman	7/D	8
Ö7	Kontrol Grubu	7/C	8
Ö8	Kontrol Grubu	7/C	8

Veri Toplama Araçları ve Verilerin Toplanması

Araştırmada birincil veri toplama aracı olarak öğrencilere dağıtılan yaratıcı yazma çalışma yaprağıdır. Öncelikle öğrencilerin bu çalışmaları Öztürk (2007) tarafından geliştirilen, geçerlik ve güvenilirlik çalışması yapılan yaratıcı yazma rubriği ile puanlanmıştır. Rubriği geliştirirken araştırmacı, kendisi hariç üç ayrı alan uzmanının görüşüne daha başvurmak sureti ile rubriğe son şeklini vermiştir.

Rubrikler için güvenilirlik çalışmasında puanlayıcılar arası uyuma/benzerliktir temel alınmaktadır. Rubriğin bu araştırma için güvenilirlik durumunun hesaplanmasında Miles ve Huberman (1994:64) tarafından önerilen güvenilirlik formülü kullanılmıştır. Formüle göre, (Güvenirlik=Görüş Birliği/(Görüş Birliği + Görüş Ayrılığı)) güvenilirlik hesaplaması sonucu, puanlamanın güvenilirlik düzeyinin 0.93 çıktığı görülmüştür. Bu sonuca dayanarak, araştırmacılar hariç üç uzman tarafından yapılan puanlamanın büyük ölçüde uyduğu, kullanılan rubriğin bu araştırma için geçerli ve güvenilir sonuçlar verdiği söylenebilir. Yapılan puanlamalar sonucunda yaratıcı yazma çalışmasından en yüksek ve en düşük puan alan dörder kişi belirlenmiştir.

İkincil olarak bu dörder kişinin Sosyal Bilgiler dersinde tarihsel roman kullanımına yönelik görüşlerinin elde edilmesi amacıyla, araştırmacılar tarafından öğrenci süreç değerlendirme formu hazırlanmış, uzman görüşleri doğrultusunda forma son hali verilmiştir. Öğrencilerin görüşlerini almak için süreç değerlendirme formunda öğrencilere:

- Tarihsel romanları sosyal bilgiler dersinde kullanmak ister misiniz? Neden?
- Okuduğunuz tarihsel romandan neler öğrendiniz? Neler öğrenmek isterdiniz?
- Okuduğunuz tarihsel romanın ikinci yazma çalışmasının yazımında size ne gibi etkisi oldu?
- Okuduğunuz romanı siz yeniden yazabilseydiniz neleri değiştirirdiniz? şeklinde sorular yöneltilmiştir.

Verilerin Analizi

Öğrencilere ait yaratıcı yazma çalışmasının puanlanmasından elde edilen veriler Spss 15.0 paket programı ile değerlendirilmiş, en yüksek dört ve en düşük dört puana sahip toplam 8 öğrenci elde edilen puanlar doğrultusunda belirlenmiştir.

Araştırmada, öğrencilere tarihsel roman kullanımına yönelik görüşlerini aktarmaları için dağıtılan süreç değerlendirme formu üzerinden alınan veriler, nitel araştırmalar için önerilen yöntemlerden biri olan betimsel analiz yöntemi ile çözümlendi.

Betimsel analizde elde edilen veriler görüşülen görüşmecilerden elde edildiği biçimde, herhangi bir değişim yapılmadan alıntılar şeklinde aktarılır. Farklı kişilerin aynı soru hakkındaki düşüncelerinin görüşülenlerden elde edildiği tarzda aktarılması esastır. (Demir, 2014:312-313)

Bulgular

Araştırmanın bu bölümünde, öğrenci süreç değerlendirme formu üzerinden öğrencilere yöneltilen sorulara verilen cevaplar doğrultusunda oluşturulan kategoriler ışığında öğrenci görüşlerine yer verilerek verilmiştir.

Öğrencilerin Sosyal Bilgiler Dersinde Tarihsel Roman Kullanımına Yönelik Görüşlerine Dair Bulgular

Öğrencilerin Sosyal Bilgiler dersi içerisinde tarihsel roman kullanımına yönelik görüşleri incelendiğinde öğrencilerin tamamının olumlu görüş belirttiği ve tarihsel romanları çeşitli sebeplerden dolayı ders içerisinde kullanmak istedikleri görülmektedir. Öğrenci ifadelerinden elde edilen doğrudan alıntılar ve ders içerisinde kullanmak isteme sebepleri tablo 2’de verilmiştir.

Tablo 2: Öğrencilerin Sosyal Bilgiler Dersinde Tarihsel Roman Kullanımına Yönelik Görüşleri

Kategori	Doğrudan Alıntılar
Eğlenceli Olması	(Ö1) : “Evet ben kullanmak isterdim. Tarih konularını romanlardan okuyarak öğrenmek daha zevkli olurdu herhalde. Derste çok sıkıcı oluyor çünkü sürekli ya tarih ya da isimler çok geçiyor. Romanlarda daha çok serüvenler oluyor, kişiler çok kalabalık değil. Tarih ezberlemek zorunlu değil.” (Ö2) : “Romanları kullanmak çok eğlenceli olur bence ama her zaman da romanlardan öğrenmek için dersler yetmez. Bazı konuları derste bazı konuları da romanlardan öğrenmek güzel olurdu. Zaten evde de roman okuyorum zamanım oldukça.” (Ö7) : “Evet isterdim tabiki. Bence eğlenceli olur”
Öğretici Olması	(Ö3) : “İsterim tabiki. Roman okumayı çok seviyorum. Dersi böyle işlemek benim hoşuma gider. Romanlarda derste öğrendiklerimin daha fazlasını öğreniyorum.”
Merak Duygusu Uyandırması	(Ö4) : “Evet. Tarihsel romanların sosyal bilgiler dersinde kullanılmasını çok isterim. Tarih konularını işlerken çok sıkılıyorum ama roman okurken sıkılmıyorum. Çünkü okurken daha sonra neler olduğunu merak ediyorum. Ama derste işlenecek konuları merak etmiyorum.”
İyi Bir Öğretim Aracı Olması	(Ö5) : “Kullanmak isterdim tabi. Kitaptan okumak yerine roman okumak bence daha iyi olurdu.” (Ö6) : “Bazen kullanmak istiyorum. Ders sıkıyor çünkü beni. Ama uzun kitap olmazsa isterim.” (Ö8) : “İsterim, roman okumak ders işlemekten iyidir.”

Tablo 2 incelendiğinde öğrencilerin tamamının tarihsel romanları sosyal bilgiler dersinde kullanmak istedikleri görülmektedir. Neden kullanmak istedikleri sorusuna verilen yanıtlar doğrultusunda, tarihsel romanların dersi eğlenceli hale getirmesi, öğretici olması, merak duygusu

uyandırması, iyi bir öğretim aracı olması gibi sebeplerden dolayı derste kullanılmasını istedikleri görülmektedir.

Öğrenci yorumlarından ders kitabının sıkıcı bir araç olduğu, tarihsel romanların ise bu durumun aksine öğrenciye eğlenerek öğrenme şansı sunduğu, öğrenciye daha fazla bilgi öğrenme imkânı tanıdığı ve tüm bunların yanında sıkıcı salt tarih bilgisi aktarmak yerine çeşitli serüvenler üzerinden öğrenciye konuyu öğrenme fırsatı sunduğu anlaşılmaktadır.

Öğrencilerin Tarihsel Romanlardan Neler Öğrendiğine Ve Neler Öğrenmek İstedikğine Yönelik Görüşlerine Dair Bulgular

Öğrencilerin sosyal bilgiler dersinde kullanılan tarihsel romanlardan neler öğrendikleri ve neler öğrenmek istediklerine dair görüşleri göz önüne alındığında göze çarpan nokta üç farklı tür tarihsel roman okuyan öğrencilerin farklı şeyler öğrendikleri ve farklı şeyler öğrenmek istedikleridir. Buradan kurgu bakımından farklı tarihsel romanların farklı yönleri ile öne çıktıkları ve farklı ihtiyaçlara cevap verdikleri sonucuna ulaşılabilir. Öğrencilerin tarihsel romanlardan neler öğrendikleri ve neler öğrenmek istediklerine dair görüşleri tablo 3’de verilmiştir.

Tablo 3: Öğrencilerin Tarihsel Romanlardan Neler Öğrendikleri ve Neler Öğrenmek İstediklerine Dair Bulgular

Kategori	Doğrudan Alıntılar
Öğrenilen Özgeçmiş ve Metinlerarasılık	(Ö1) : “Aslında kitabın İstanbul’un Fethini anlatacağını düşünüyordum ama İstanbul’un Fethi’nden önce Fatih Sultan Mehmet’in hayatını, küçüklüğünü, yaşadığı olayları da anlatıyordu. Sonra padişahlık dönemini ve yaptığı fetihleri anlattı. Anlattıklarının hepsini Fatih kendisiymiş gibi sanki olayları yeni yaşıyormuş gibi anlatıyordu. Kitapta ferman, nasihat, vasiyetname her şey vardı. Bunlar kitabın bölümleriymiş gibiydi. Babasının Fatih’e nasihatleri, Fatih’in fetihten sonra yayımlattığı fermanı kitaptan öğrendim. İstanbul’un eski dönemdeki halini de biraz anlatsa iyi olurdu. İstanbul’un tarihi yoktu kitapta.”
Öğrenilmek İstenen Şehir Tarihi	
Öğrenilen Özgeçmiş, Özellikler,	(Ö2) : “Kitaptan çok şey öğrendim. İstanbul’un Fethini, sebeplerini, sonuçlarını ve İstanbul’un Fethi için yapılan hazırlıkları detaylı öğrendim. Hatta hepsi Fatih Sultan Mehmet’in ağzından anlatılmıştı. Fatih’in çocukluğunu öğrendim. Fatih’in İstanbul’un fethini ne kadar istediğini, Fetihten sonra Bizans vatandaşı gayrimüslimlere karşı nasıl adaletli ve merhametli olduğunu öğrendim. Fatih Sultan Mehmet’in ne kadar güzel huylu biri olduğunu öğrendim. Sadece İstanbul’un Fethini değil çok şey öğretti bu roman. Romanın bitişi Fatih Sultan Mehmet’in vefatıyla gözlerini kapamasıyla yapıldı. Fatih İstanbul’un Fethini hasta yatağında gözleri önünden geçirirken hikâye anlatıldı. Daha güzel bir kapanış olsun isterdim. Kitapta İstanbul’un Fethiyle alakalı herşey vardı zaten, öğrenmek istediğim herşeyi öğrendim.”
Öğrenilmek İstenen	
Öğrenilen Çok Yönlülük	(Ö3) : “Okuduğum tarihsel romandan çok şey öğrendim ama okumakta biraz zorlandım. Cümleler çok uzundu ve olaylar bazen çok birbirine karıştı.

Öğrenilmek İstenen Farklı Coğrafyalarda Yaşanan Olaylar	Kitap Venedikli bir tüccar ve Osmanlı Devleti'nde bir bilgin hocanın beraber yaşadıkları olayları işliyordu. Olaylar hep bu şahısların ve sarayın etrafında geçiyordu. Hayatlarıyla ilgili baya detay vermişti. Birbirleri hakkında akıllarından geçenleri de sürekli anlatıyordu. Aslında yaşanan olaylar hakkında ikisinin farklı düşündüğünü anlatıyordu, neden farklı düşündüklerini çok detaylı anlatmıştı sürekli ikisi birbirlerini kıyaslıyordu. Bunları öğrendim. Ben beğendim kitabı. O dönemde yaşanan diğer olaylar hakkında da bir şeyler de öğretebilirdi kitap. Yâda Avrupa hakkında bir şeyler yoktu mesela. Bunları da öğrenmek isterdim.”
Öğrenilen Çok Yönlülük	(Ö4) : “Kitapta Osmanlı döneminde iki farklı kişinin yaşadığı olayları anlatıyordu. Bunlardan biri Osmanlı Devletinde yaşayan Venedikli bir tüccar diğeri ise bir hocaydı. İkisinin hayatlarının birbiriyle karşılaşması, birbirlerine nasıl benzedikleri öğrendim. İkisi sürekli birbirleri hakkında bir şeyler düşünüyorlar ve birbirlerinin özelliklerini eleştiriyorlardı. Sonradan birbirlerine ısınmaya başladılar. Yazar sürekli kişilerin aklından geçenleri araya girip anlatmıştı. Başka bir şey öğrenilemezdi herhâlde çünkü çok detay vermişti zaten yazar”
Öğrenilmek İstenen	
Öğrenilen Fethin Gelişimi, Kişisel Özellikler	(Ö5) : “Romandan İstanbul'un Fethi sebep ve sonuçlarını öğrendim. Romanda Fatih Sultan Mehmet'in hayatını da öğrendim. İstanbul'un Fethi'ne Osmanlı ve Bizans'ın yaptığı hazırlıkları öğrendim. İstanbul'un ne zorluklarla alındığını, Fatih Sultan Mehmet'in zeki ve güzel huylu birisi olduğunu öğrendim romandan. Romanla beraber ders kitabımızdan da konuları tekrar etmiş olduk. Romandan Fatih'in ve hocalarının normal bir günde ne yaptıklarını öğrenmek isterdim mesela. Ya da Fetihden sonrası kitapta anlatılmamış onu öğrenmek isterdim.”
Öğrenilmek İstenen Gündelik Yaşam, Fetih Sonrası	
Öğrenilen Fethin Gelişimi, Tarihi Şahsiyetler	(Ö6) : “Okuduğum romanda İstanbul'un fethi anlatılmıştı. İstanbul'un fethi için ne tür hazırlıklar yapıldığını ve kimlerin fetih için Fatih'e yardımcı olduğunu öğretti. İstanbul'un Fethi için ne kadar uğraşıldığını hatta gemilerin bile karadan yürütüldüğünü Ulubatlı Hasan'ın kim olduğunu öğrendim. Derste de bu konuları işledik zaten ama romandan daha çok şey kaldı aklımda. Fatih Sultan Mehmet'in manevi yönünü de biraz öğrenmek isterdim onu hiç göremedim kitapta. İstanbul'un Fethi'ni sağlayan normal askerleri hiç anlatmıyor. Onların nasıl bir hayatı vardı ya da Bizans neler yaptığı kitapta hiç yoktu. Bunları da kitaptan okumak isterdim.”

Modern anlatıya sahip tarihsel romanlara yönelik öğrenci görüşleri göz önüne alındığında öğrencilerin öğrendikleri özgeçmiş, metinlerarasılık, kişisel özellikler kategorileri altında özetlenmiştir. Öğrenmek istenilenlere ait veriler ise şehir tarihi kategorisi altında verilmiştir.

Öğrenciler modern romanlarda Fatih Sultan Mehmed'in yaşamını, İstanbul'un Fethi için gösterdiği çaba ve gerçekleştirdiği çalışmalar ile sahip olduğu kişisel özelliklerine dair bilgiler öğrenmişlerdir. Kitaba yönelik eksik gördükleri ve öğrenmek istediklerine dair: (Ö1) İstanbul'un tarihi geçmişinin

de kitapta yer alması gerektiği şeklinde bir tercihi olduğunu belirtmiştir. (Ö2) öğrendiklerini yeterli bulmuş ve okuduğu romana dair bir eleştiri getirmemiştir.

Postmodern anlatıya sahip tarihsel roman okuyan öğrencilerin (Ö3-Ö4) kitaptan neler öğrendiklerine dair verdikleri bilgiler çok yönlülük kategorisi altında verilmiştir. Kitapta farklı yaşam tarzlarına ve düşünce biçimlerinin öğretildiği öğrenci yorumlardan anlaşılmıştır. Postmodern anlatıya sahip tarihsel roman okuyan öğrencilerin verdikleri cevaplardan kitapta eksik gördükleri ve olmasını belirttikleri konuların, (Ö3) için olayın yaşandığı dönemde farklı coğrafyalarda yaşanan olaylarında verilmesi gerektiği sonucu ortaya çıkmaktadır. (Ö4) ise öğrendiklerini yeterli bulmuş ve okuduğu romana dair bir eleştiri getirmemiştir.

Kronolojiye dayalı gerçekçi kurguya sahip klasik tarihsel romanlar okuyan öğrencilerin öğrendiklerinin fethin gelişimi, tarihi şahsiyetler ve kişisel özellikler kategorileri altında toplandığı görülmektedir. Öğrenci yorumları doğrultusunda gerçekçi kurguya dayalı bu romanların öğrenciye fethin sebepleri, hazırlıkları, sonuçları ile tarihte yaşamış önemli şahsiyetler ve kişisel özellikleri öğrettiği görüşü elde edilmiştir. Öğrencilerin kitapta eksik gördüğü ve öğrenmek istedikleri kategorileştirildiğinde karşımıza gündelik yaşam, fetih sonrası, çok yönlülük, gizli kahramanların hikayeleri ve iç dünya kategorileri çıkmıştır. Öğrenciler tarihsel kişiliklerin gündelik yaşamları, fetih sonrası ne tür gelişmelerin yaşandığı, İstanbul'un fethi öncesi ve sonrasında Bizans tarafında ne tür hazırlık ve gelişmeler yaşandığı ve Fatih'in iç dünyasına yönelik bir takım bilgilerinde kitapta yer alması gerektiğini belirtmişlerdir.

Farklı Kurgu Biçimine Sahip Tarihsel Romanların Öğrenciye Katkılarına Yönelik Öğrenci Görüşlerine Dair Bulgular

Öğrencilerin okumuş oldukları tarihsel romanların onlara ne kattığını açıklayabilmek adına öğrencilere sorulan “Okuduğunuz tarihsel romanın ikinci yazma çalışmasının yazımında size ne gibi etkisi oldu?” sorulardan elde edilen verilere ait kategoriler ve doğrudan alıntılar tablo 4’de verilmiştir.

Tablo 4: Öğrencilerin Okudukları Tarihsel Romanların Öğrenciye Katkılarına Yönelik Bulgular

Kategori	Doğrudan Alıntılar
Metinlerarasılık, Kurgu, Dil Bilgisi	(Ö1) : “Okuduğum roman çok hoşuma gitti. Şu ana kadar okuduğum romanlara hiç benzemiyordu. Şimdiye kadar okuduğum romanlar ya kitap gibi anlatıyordu olayları ya da karşılıklı iki kişinin konuşması gibiydi. Bu romanda herşey bir aradaydı sanki. Kitapta öğütler vardı, ferman vardı, Fatih’in babasının Fatih’e söylediği sözler vardı. İkinci yazıyı yazarken bunların hepsi aklıma geldi. Fikirlerimi kitaptan aldım. Kitapta bilmediğim kelime yoktu. Cümlelerimi romandaki gibi yazdım hikâye anlatır gibi. Yazım hep iyiydi güzel olduğunu herkes biliyor. Dilbilgisi kurallarına da dikkat ettim. Kitapta her bölümde başlık vardı sanki bölüm bölümdü. Bende yazıma bu yüzden başlık attım. Birinci yazıda yanlış kelimeler kullanmış olabilirim ama ikinci de yanlış kelime kullanmadım. Bilmediğim şeyler romanda hep karşıma çıktı sürekli.”
Kurgu, Estetik, Dil Bilgisi,	(Ö2): “Gerçekten roman çok güzeldi. İki günde okudum bitirdim okumadan duramadım. Yazma çalışmasında romanda okuduklarımı hayal ederek bişeyler yazdım. Okuduğum romanın düşüncelerime katkısı çok oldu. Kendimi Fatih gibi hissettim. Ders işlediğimiz

	kitaplarda bulunamayacak bilgiler vardı ve hepsini okumaktan zevk aldım. Derste tarih konusu işlerken sıkılıyorum ama hikâye roman okumayı seviyorum. Kitaptaki gibi güzel cümleler kurmaya çalıştım. Yazım kötü de olsa okunuyor heralde ama dil bilgisi kurallarına uydum yazımı yazarken.”
Çok Yönlülük	(Ö3) : “Okuduğum roman bu zamana kadar okuduklarımdan çok farklıydı. Zaman zaman roman kahramanlarının hangisinin hangisi olduğunu karıştırdım. Ama her konuya iki kahramanın bakış açısına göre bakıyordu değerlendiriyordu. İkisinin de aynı konu hakkındaki duygularını davranışlarının farklı olduğunu gördüm. Yazdığım yazıda İstanbul’un Fethi’ni iki devlet açısından yazmaya çalıştım.
Kurgu,	(Ö4) : “Okuduğum kitap içerisinde hayaller iç içe geçmişti. Biraz karışık geldi bana. Ben oradaki gibi yazamazdım yazma çalışmasında ama hayal ederken kitaptaki sahneler geldi aklıma. Yani kitabın bana katkısı yazacaklarımın içine hayallerimi katarken oldu. Kitap hayata farklı açılardan bakmayı öğretiyor.
Salt Bilgi,	(Ö5): “Okuduğum kitapla ders kitabımızda anlatılan konular aynıydı bence. Daha hikâye gibiydi, Fatih’in hayat hikâyesini okudum kitapta biraz. Ama farklı bir faydası olmadı. Yine de ders kitabından iyi bence.
Salt Bilgi	(Ö6): “Romanın faydası olmadı yine az bişey yazabildim. Kompozisyonumu tamamlayamadım. Ders işler gibi okudum kitabı. Fatih Sultan Mehmet’in hayatını daha çok anlatmıştı, İstanbul’un fethini biraz anlatmıştı. Cümlelerim çok az oldu bide dilbilgisi açısından iyi değildi yazım.

Öğrencilerin okudukları farklı anlatım biçimlerine sahip tarihsel romanların öğrencilere katkılarına yönelik öğrenci görüşlerinden elde edilen veriler (Ö1 ve Ö2) için çok yönlülük, metinlerarasılık, kurgu ve dil bilgisi ve estetik kategorileri altında toplanmıştır. Öğrencilerden (Ö1) kitap içerisinde farklı metinlerin de (ferman, öğüt vb.) öğrenilebildiğini, hikayeleyici bir anlatım ve kurgu yönünde kendini geliştirebildiği, yazım yanlışı yaptığı kelimelerin de farkına vardığını yani dil bilgisi kuralları bakımından da öğretici bir eser okuduğunu belirtmiştir. (Ö2) ise kitaptaki estetik dil kullanımı ve dil bilgisi kurallarının dikkatini çektiğini belirtmiş, okuduğu romanın hayal kurarken kendisine yardımcı olduğunu ifadelerinde belirtmiştir.

Öğrencilerin okudukları farklı anlatım biçimlerine sahip tarihsel romanların öğrencilere katkılarına yönelik öğrenci görüşlerinden elde edilen veriler (Ö3) ve (Ö4) için çok yönlülük ve kurgu kategorisi altında toplanmıştır. Öğrenci (Ö3) bir olaya farklı kişilerin farklı bakış açılarından bakabileceğini öğrendiğini yorumlarıyla ortaya koymuştur. (Ö4) ise kitabın hayal dünyasına etki ettiği ve yazma çalışması yaparken kitaptaki bilgilerden esinlendiği şeklinde görüş bildirmiştir.

Öğrencilerin okudukları farklı anlatım biçimlerine sahip tarihsel romanların öğrencilere katkılarına yönelik öğrenci görüşlerinden elde edilen veriler (Ö5) ve (Ö6) için salt bilgi kategorisi altında toplanmıştır. Her iki öğrenci de okudukları romandan öğrendiklerini tarihsel bilgi boyutunda özetlemiş, kendilerine tarih bilgisi bağlamında katkısı olduğunu belirtmişlerdir.

Öğrenciler Okudukları Tarihsel Romanları Yeniden Yazma Şansları Olsa Neleri Değiştirirdi? Sorusuna Yönelik Öğrenci Görüşlerine Dair Bulgular:

Öğrencilerin okudukları tarihsel romanları yeniden yazma şansı olsa hangi kısımlarında değişiklik yapacaklarına dair görüşleri bağlamında biçimlenen kategoriler ve doğrudan alıntılar tablo 5’de verilmiştir.

Tablo 5: Öğrencilerin Okudukları Tarihsel Romanlarda Değiştirmek İstedikleri Durumlara Ait Bulgular

Kategori	Doğrudan Alıntılar
İçerik(Görsel)	(Ö1): “Kitap benim okuduğum diğer kitaplardan daha çok hoşuma gitti. Belki daha sıradan kişilerin yaşamları anlatılabilirdi biraz. Kitap sürekli Fatih Sultan Mehmet ve etrafındaki kişilerle geçti ama yine de iyiydi. Biraz resim olsa iyi olurdu kitapta. O yıllardaki İstanbul resmi, Fatih’in hocalarının resimleri, Grejuva nasıl bir silah onun resimleri olabilirdi. Zaten kitapta şiir vardı, ferman vardı, öğütler vardı ama biraz fazla resimde olabilirdi.”
İçerik, Biçim	(Ö2): “Romanı okurken çok eğlendim. Romanda sadece karşılıklı konuşma yoktu. Bu hoşuma gitti. Fatih’in kafasından geçenleri düşüncelerini kendi anlatıyormuş gibi romanda yazmışlardı. Konstantinin fikirleri yapmayı düşündükleri de böyle anlatılabilirdi bunu çok merak ettim. Kitabı bölüm bölüm yazmazdım tek bölüm yazardım. Kitabın kapağına Fatih’in sözünü falan yazardım. Kitap eğlenceliydi ama biraz daha heyecanlı olabilirdi.”
Dil ve Üslup, İçerik	(Ö3): “Romanı okurken bazı cümleleri 2-3 defa okudum. Ben olsaydım biraz daha basit yazardım cümleler çok uzundu çünkü. Romanda bazı olayların cevapları sonraki bölümlerde verilmişti. Okurken ben hemen olayların cevapları verilsin istiyorum sabırsızım biraz. Ben olsam böyle yazardım bunlar harici başka bir şey yok.”
Dil ve Üslup, İçerik	(Ö4): “Aslında kitabı beğendim ama biraz daha açık yazılabilirdi. Bazı yerlerde kafam karıştı ama kitabın sonunda olayı anladım. Birazda resim eklerdim kitaba hiç resim yoktu çünkü. Sadece kitabı okumak değil de resimlerden de bazı olayları görmek isterdim.”
Kurgu, İçerik, Biçim	(Ö5): “Roman biraz daha heyecanlı olabilirdi ben olsam romanı biraz daha heyecanlı yazardım. Ders kitabımızdan farkı yok bence. Romanda biraz resim vardı ama o bizim ders işlediğimiz sosyal bilgiler kitabında da var zaten. Resimler bana biraz komik geldi küçük çocuk resimleri gibiydi. Yazıları büyüktü bence biraz daha küçük yazardım ben.”
İçerik	(Ö6): “Romanı baştan yazabilseydim bir şeyi değiştirmedim çünkü tarih anlatan romanların hepsi böyle. Bana sıkıcı geliyor ders çalışıyormuşum gibi hissediyorum. Aynı şeyleri anlatıyor kitapla.”

Öğrencilerin okudukları tarihsel romanları yeniden yazma şansı olsa hangi kısımlarında değişiklik yapacaklarına dair görüşleri incelendiğinde modern anlatı biçimine sahip tarihsel roman okuyan (Ö1) için içerik (görsel) kategorisi, (Ö2) için içerik ve biçim kategorileri altında toplanmış veriler karşımıza çıkmıştır. (Ö1) kitapta resim yokluğundan şikayet etmiş ve daha fazla görsel olabileceğini belirtmiş, görsel bir düzenleme ihtiyacı bulunduğunu aktarmıştır. (Ö2) tarafından belirtilen hususlar göz önüne alındığında yapmak istediği değişikliklerin içerik ve biçim kategorileri altında

toplanmış olduğunu söyleyebiliriz. Kitabın parçalara ayrılmış bir görüntü içerisinde olduğunu, tekrar yazılsa bölüm bölüm yazmak yerine tek bölümde yazılmasını tercih edeceğini belirtmiştir. Ayrıca kitabın dış görselinde değişiklikler yapacağını, içeriğe çok yönlü bir hava katacağını belirtmiştir.

Postmodern anlatı biçimine sahip tarihsel roman okuyan öğrenciler (Ö3) ve (Ö4) ise kitapla ilgili yapmak istedikleri değişiklikler konusunda dil ve üslup ile içerik kategorilerinde mutabık kalmış, kitabın anlatımının ağır geldiği öğrenci cümlelerinden anlaşılmıştır. Öğrenci görüşleri doğrultusunda kitabın görsel açıdan da eksik bulunduğu bulgular arasındadır.

Kronolojiye dayalı gerçekçi anlatıya sahip eserler okuyan öğrenciler (Ö5) ve (Ö6) okudukları tarihsel romanları yeniden yazma şansları olsa hangi kısımlarında değişiklik yapacaklarına dair görüşlerini kurgu, içerik ve biçim kategorileri çerçevesinde ifade etmişlerdir. (Ö5) kitabın içeriğinin ders kitabına yakın olduğunu yani bir nevi kurgudan yoksun olduğunu, görselinin zayıf olduğunu, yazı puntosunun büyük olduğu ve daha ufak olması gerektiği şeklinde görüş belirtmiştir. Benzer bir şekilde (Ö6) içeriğin kitap içeriğine benzediğini belirtmiştir. Burada öğrencilerin kurgu eksikliğinden yakındıkları ortaya çıkmaktadır.

Tartışma, Sonuç ve Öneriler

Araştırmamız sonucunda elde edilen verilerden şu sonuçlara ulaşılmıştır:

Öğrencilerin tarihsel romanların sosyal bilgiler dersinde kullanılmasına yönelik görüşleri son derece olumludur. Öğrencilerin tarihsel romanlara yönelik görüşlerinin son derece olumlu olmasında tarihsel romanların eğlenceli bir öğretim süreci yaşatması, merak unsurunu her daim uyanık tutması, kitaplardan daha fazla bilgiyi öğrenciye aktarabilecek gizil öğretici potansiyele sahip olması dolayısının büyük katkıları vardır. Ayrıca tüm bu özelliklerinden dolayı öğrenciler bu eserleri ders kitaplarından daha çok sevmektedir. Şimşek (2009) tarihsel romanların hem sanatsal hemde insani bir yönü olduğunu ve bu sebeple okuyan kişiye eğlenceli vakit geçirme imkanı sunduğunu belirtmiştir. Ata (2000:159) ise bilimsel anlatımla kuru gelebilen bilgilerin bu eserlerle eğlenceli hale geleceğini ifade etmiştir. Bu bilgiler araştırma sonuçlarımızı destekler niteliktedir.

İkinci olarak öğrencilerin tarihsel romanlardan neler öğrendikleri ve öğrenmek istediklerine dair bulgulardan çıkarılan sonuçlara göre modern anlatı biçimine sahip olan romanlar öğrenciye tarihi şahsiyetlere ait kişisel özellikleri ve onların yaşam öykülerini öğretmiş, bununla birlikte modern anlatıya sahip kitaplarda sıkça görülen bir özellik olan kitap içerisinde verilen ferman vb. Çeşitli metinlerle öğrencinin daha fazla bilgi edinmesi sağlanmıştır. Öğrenciler bu tarihsel romanda şehir tarihinin yer almadığını, şehrin geçmişi hakkında bilgi edinmek istediklerini de belirtmişlerdir. Postmodern anlatı biçimine sahip eserleri okuyan öğrenciler ise eserden olaylara çok yönlü bakmayı, aynı olaya farklı kişilerin farklı yorumlar getirebileceğini görmüşlerdir. Bu durumun bir sonucu olarak öğrenciler sadece bir olaya değil devrin farklı coğrafyalarındaki farklı olaylarına da ilgi duymuş, bunlar hakkında da bilgi edinmek ve öğrenmek istediklerini belirtmişlerdir. Bu sonuç Hawkins'in (2012:13) "Postmodern romanlarda konular tek bir bakış açısı ile verilmez, çok yönlülük ya da çok kültürlü bir anlatım vardır" görüşü ile örtüşmektedir.

Kronolojiye dayalı gerçekçi tarihsel romanlar okuyan öğrenciler ise genellikle İstanbul'un Fethi'nin gelişimi, tarihi şahsiyetler ve bunların kişisel özelliklerini öğrendiklerini ancak kitapta gündelik yaşama dair bilgilerin, fetih hareketi sonrası yaşananların, olaylara farklı bakış açılarından bakılması durumunun, bilindik kahramanların yanında gizli kahramanlarında hayatlarından bahislerin ve kişilerin iç dünyasına ait bazı olaylarında olmasını istediklerini belirttikleri sonucuna

ulaşmıştır. Yalçın-Çelik (2005:76-78) araştırma sonuçlarımızla benzer şekilde, bu tarz romanların temel sorununun tarihe ait gerçekliğin (olay, kişi vb...) ve ayrıntıların roman içerisinde kendine yer bulması olduğunu belirtmiştir. Aynı zamanda anlatılanların tarihi gerçeklik ile örtüşmesi yazarın en önemli sorunsallarından biridir.

Üçüncü olarak, farklı anlatım biçimine sahip tarihsel romanların öğrencilerin farklı yönlerini geliştirmelerine katkı sağlayacağı açıktır. Kronolojiye dayalı gerçekçi tarihsel romanların öğrenciye katkısının büyük oranda salt bilgi aktarımı bağlamında gerçekleştiği öğrenci görüşlerinden elde edilen önemli bir sonuçtur. Postmodern anlatıya sahip tarihsel romanın ise öğrencilerde çok yönlü bakış açısı ve kurmacaya dayalı hayal dünyasının gelişimine katkıda bulunduğu elde edilen bir diğer önemli sonuçtur. Bu durum Yalçın-Çelik'in (2005:82-83) postmodern romanlar kurguya değer verdiği için edebi yönü daha ağır basmaktadır. Günümüzde tarihi romanların da en beğenilen yönlerinden biri budur ifadesi ile benzerlik göstermektedir. Modern eserlerin ise öğrenciye kurgu dünyalarının gelişimi, dilbilgisi, estetik anlayışının gelişimi ve farklı metinlerinde roman içerisinde öğrenilmesine (metinlerarasılık) imkan tanıdığı sonucu elde edilmiştir. Somuncuoğlu Özot (2014:973) benzer bir şekilde insana özgü özelliklerin estetik bir biçimde ve sanatsal boyutta verildiğini belirtmiştir. Bu durum araştırma sonuçlarımızı destekler niteliktedir. Dolmaz (2018:82) modern tarihi romanla kati bir gerçeklik anlayışının son bulduğunu, kurgunun ön plana çıktığını belirtmiştir.

Dördüncü olarak modern roman okuyan öğrencilerin genellikle görsel eksiklikten yakındıkları, ve kitapta çok yönlülük bulamadıkları ve kitabı baştan yazma şansları olsa bu kategorilerde düzenlemeye gidecekleri sonucu elde edilmiştir. Postmodern anlatıya sahip roman okuyan öğrenciler ise romanın dilini ağır bulmuşlar ve daha sade bir dil kullanımı istediklerini açıkça belirtmişlerdir. Kronolojiye dayalı gerçekçi tarihsel roman okuyan öğrencilerin ise kitabın görselini yetersiz ve basit buldukları, kurgu eksikliği bulunduğunu ve puntonun gereğinden büyük olduğunu düşündükleri ve kitabı bu yönü itibari ile değiştirmek istedikleri sonucuna ulaşmıştır.

Bu sonuçlar doğrultusunda şu önerilerde bulunulabilir:

- Öğretmenler öğretim aracı olarak tarihsel romanları sosyal bilgiler derslerinde yer yer kullanmalıdırlar.
- Tarihsel romanlarda görsel eksikliği hemen hemen tüm öğrencilerin yakındığı bir konudur. Tarihsel roman yazarları eserler oluştururken bu hususları göz önünde bulundurmalıdır.
- Tarihsel romanlar içerisinde kullanılan punto ve görseller öğrencinin yaşına ve gelişimine uygun olarak seçilmelidir.
- Öğretmenler farklı anlatı biçimlerine sahip tarihsel romanları öğrencilerin farklı yönlerini geliştirmek için kullanabilir. Tek tip roman kullanımının öğrencilerin tek yönlü gelişimini sağlayacağı unutulmamalıdır.

Kaynakça:

Arıcı, A. F., Urgan, S., Şimşek, T., (2011) Kuramdan Uygulamaya Çocuk Edebiyatı El Kitabı, Editör Tacettin Şimşek, Ankara: Grafiker Yayınları, 163-216.

Ata, B. (2000) Tarih Öğretiminde Bir Araç Olarak; Tarihi Romanlar. Türk Yurdu, 153-154, 158-165.

Büyüköztürk, Ş., Kılıç Çakmak, E., Akgün, Ö.E., Karadeniz, Ş., Demirel, F., (2011) Bilimsel Araştırma Yöntemleri, Ankara: Pegem Akademi Yayınları.

- Demir, O. Ö., (2014) Nitel Araştırma Yöntemleri (Ed) Kaan Böke, Sosyal Bilimlerde Araştırma Yöntemleri, İstanbul: Alfa Basım Yayım Dağıtım San. Tic. Ltd. Şti.
- Dolmaz, M. (2018) Sosyal Bilgiler Öğretiminde Tarihsel Roman Kullanımının Yaratıcı Yazma Becerilerine Etkisi, Erzincan Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, Erzincan. Dolmaz, M. (2018) Sosyal Bilgiler Öğretiminde Tarihsel Roman Kullanımının Yaratıcı Yazma Becerilerine Etkisi, Erzincan Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, Erzincan.
- Göğebakan, T. (2004) Tarihsel Roman Üzerine, Ankara: Akçağ Basım Yayım Pazarlama A.Ş.
- Hawkins, C., (2012) Historiographic Metafiction and the Neo-slave Narrative: Pastiche and Polyphony in Caryl Phillips, Toni Morrison and Sherley Anne Williams, FIU Electronic Theses and Dissertations. Paper 741. (<http://digitalcommons.fiu.edu/etd/741>) adresinden 07.09.2017 tarihinde edinilmiştir.
- İslamoğlu, A.H., Alınacı, Ü. (2014). Sosyal Bilimlerde Araştırma Yöntemleri. İstanbul: Beta Yayınları.
- Kara, Ö. T., Akkaya, A. (2014) Kurgusal Çocuk Yazını Ürünlerinde Çocukların Hayal Gücü ve Yaratıcılığını Etkileyen Boyutlar, (Ed) Bülent ÖZKAN, Çocuk Yazını Araştırmaları, Adana: Karahan Kitabevi, s. 217-228
- Lukács, G. (2010) Tarihsel Roman, İsmail Doğan (Çev), Ankara: Epos Yayınları.
- Miles, M. B., Huberman, A.M. (1994). Qualitative Data Analysis (2nd ed). California: SAGE.
- Oğuzkan A. F., (2013) Çocuk Edebiyatı, Ankara: Anı Yayıncılık, (10. Baskı).
- Öztürk E., (2007) İlköğretim Beşinci Sınıf Öğrencilerinin Yaratıcı Yazma Becerilerinin Değerlendirilmesi. Gazi Üniversitesi, Eğitim Bilimleri Enstitüsü (Yayımlanmamış Doktora Tezi). Ankara.
- Öztürk, C., DEVECİ, H. (2011). "Farklı Ülkelerin Sosyal Bilgiler Öğretim Programlarının Değerlendirilmesi". (Ed. Cemil Öztürk) Farklı Ülkelerin Sosyal Bilgiler Öğretim Programları. Pegem A Yayıncılık, 1-41.
- Öztürk, C., Keskin, S. C., Otluoğlu, R., (2014) Sosyal Bilgiler Öğretiminde Edebi Ürünler ve Yazılı Materyaller, Ankara: Pegem Akademi Yay.
- Somuncuoğlu Özet, G., (2014) Postmodern Roman: Kurgu, Dil ve Kişiler Kadrosu, Turkish Studies, 9 (6), 973-987.
- Şimşek, A., (2009) Sosyal Bilgiler Derslerinde Bir Öğretim Materyali Olarak Edebi Ürünler, (Ed. Mustafa Safran) Sosyal Bilgiler Öğretimi, Ankara: Pegem Akademi, 389-412.
- Yalçın Çelik S.D., (2005), Yeni Tarihselcilik Kuramı ve Türk Edebiyatında Postmodern Tarih Romanları, Ankara: Akçağ Yayınları.

Web Kaynakları

<http://www.turkedebiyati.org>